

TISKOVÁ ZPRÁVA

Klimatická změna mění vztahy predátorů a kořisti, ukazuje ornitologická studie v prestižním časopise *Science*

Praha, 9. listopadu 2018 – **Klimatická změna může ovlivňovat mezidruhové vztahy v globálním měřítku, varují vědci. Oteplování v Arktidě významně zvyšuje tlak predátorů na hnízdící bahňáky a u většiny těchto druhů klesá početnost. Na fakt upozorňuje ornitologická studie Vojtěcha Kubelky, jejímž spoluautorem je profesor Miroslav Šálek z Fakulty životního prostředí České zemědělské univerzity v Praze. Výsledky výzkumu bahňáků na všech kontinentech aktuálně zveřejnil prestižní vědecký časopis *Science*.**

Publikovaná studie se zaměřila na míru predace hnízd bahňáků ve spojitosti s klimatickou změnou. Vědci se tak zabývali časoprostorovými patrnostmi predace hnízd těchto ptáků, tedy stanovením, jak často jsou vejce bahňáků predátory sežrána. „Podařilo se nám získat převážně již publikovaná data od 111 druhů bahňáků v 237 populacích, a to napříč 149 lokalitami na všech kontinentech, včetně Antarktidy. Celkově jsme využili data ze sledování 38 191 hnízd,“ popsal hlavní autor výzkumu, doktor Vojtěch Kubelka z Katedry ekologie Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy.

Hlavním tématem výzkumu se stala tzv. denní míra predace, tedy počet hnízd zlikvidovaných predátory v dané populaci za jeden den. Ukázalo se, že na severní polokouli došlo k zásadním změnám. „Zlom je patrný zejména v mírném pásu, nejvíce je to však zřejmé v Arktidě, kde došlo po roce 2000 až ke ztrojnásobení denní míry predace hnízd,“ uvedl druhý autor studie profesor Miroslav Šálek z Fakulty životního prostředí. V Arktidě bývá v současnosti každoročně sežráno predátory až 70 procent hnízd bahňáků, což je pro tyto ptáky zásadní problém. Oproti tomu na jižní polokouli byly zaznamenány jen drobné změny. „Ukázalo se, že lokality s nejvýraznějším globálním oteplováním a vyšší mírou klimatické nestability vykazovaly také nejvyšší míru predace,“ vysvětlil profesor Šálek.

Studie tak jako jedna z prvních poukazuje na to, že klimatická změna může ovlivňovat mezidruhové vztahy v globálním měřítku. Množství bahňáků se celosvětově snižuje, ze 192 druhů, u nichž známe trendy početnosti, populace klesají u 110 druhů (57 %). U pouhých 22 druhů (12 %) populace rostou. „Zjištění jsou to alarmující. Země je křehká planeta s komplexním ekosystémem. Změny ve vztahu predátor-kořist mohou vést ke kaskádovitému efektu s důsledky pro mnoho organismů žijících tisíce kilometrů daleko,“ uzavírá varovným konstatováním další z autorů mezinárodního výzkumu profesor a světově uznávaný ekolog Tamás Székely z University of Bath.

Kontakty:

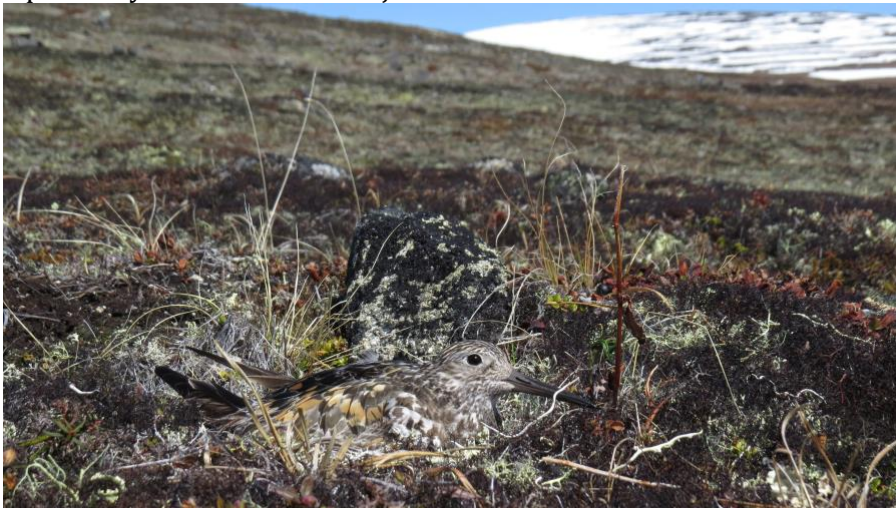
Mgr. Vojtěch Kubelka, Ph.D.
kubelkav@gmail.com
+420 721 018 336
Katedra ekologie
Přírodovědecká fakulta Univerzity
Karlovy

Prof. Mgr. Miroslav Šálek, Dr.
salek@fzp.czu.cz
+420 721 655 157
Katedra ekologie
Fakulta životního prostředí ČZU v Praze

Obr. 1. Krkavec velký s vajíčkem jespáka rezavého. Foto Pavel Tomkovich



Obr. 2. Jespák velký na hníždě. Foto Vojtěch Kubelka



Obr. 3. Hnízdo jespáka velkého. Foto Vojtěch Kubelka

